

Μαθήματα 2 και 3

Εσύ τι θα έκανες;

Αναλαμβάνουμε την ευθύνη των αποφάσεών μας

Ο πίνακας συνοψίζει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός ώστε να σχεδιάσει και να διδάξει το μάθημα.

Η **άσκηση στις ικανότητες** αφορά άμεσα την EDC/HRE.

Οι **μαθησιακός στόχος** υποδεικνύει όσα γνωρίζουν και κατανοούν οι μαθητές.

Οι **δραστηριότητες για τους μαθητές**, με τη **μέθοδο**, συγκροτούν το βασικό στοιχείο της διαδικασίας μάθησης.

Ο πίνακας για επιλογή **υλικού** υποστηρίζει την προετοιμασία του μαθήματος.

Ο **προσδιορισμός του διαθέσιμου χρόνου** δίνει ένα αδρό περίγραμμα για τη διαχείριση του χρόνου.

Άσκηση ικανοτήτων	Δεξιότητα στη λήψη αποφάσεων και ανάληψη δράσης: διαχείριση διλημμάτων.
Μαθησιακός στόχος	Στη διαχείριση των διλημμάτων κάνουμε διαφορετικές επιλογές ασκώντας το ανθρώπινο δικαίωμα στην ελευθερία. Η ανάληψη ευθύνης σχετίζεται με τη διαχείριση διλημμάτων – συλλογή πληροφοριών, μελέτη των επιπτώσεων, ορισμός προτεραιοτήτων, λήψη αποφάσεων.
Δραστηριότητες για τους μαθητές	Οι μαθητές συζητούν μελέτες περίπτωσης με διλήμματα και τις συσχετίζουν με την προσωπική τους εμπειρία.
Πηγές και υλικό	Φυλλάδιο για τους μαθητές 2.1 - 2.4. Υλικό για εκπαιδευτικούς 2.2. Πίνακας σεμιναρίου, μαρκαδόροι.
Μέθοδος	Εργασία σε ομάδες.
Προσδιορισμός διαθέσιμου χρόνου	1. Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη βασική δραστηριότητα της ενότητας. (10 λεπτά) 2. Βασική δραστηριότητα: οι μαθητές συζητούν για τα διλήμματα. (70 λεπτά)

Επιπρόσθετες πληροφορίες

Στις εκκοσμικευμένες δημοκρατικές κοινωνίες, η ανάληψη ευθυνών έχει κονστρουκτιβιστική διάσταση: θα πρέπει να ανακαλύψουμε τρόπους ανάληψης ευθύνης σε δεδομένες περιστάσεις. Η ανάληψη ευθυνών σε διλημματικές καταστάσεις και μάλιστα με πίεση χρόνου είναι δύσκολη, αλλά αποτελεί μια ικανότητα που μπορεί κάποιος να την αναπτύξει.

Αυτός είναι ο σκοπός της παρούσης ενότητας. Οι μαθητές μοιράζονται και συζητούν τα προβλήματα και τις επιλογές προτεραιοτήτων, λαμβάνοντας αποφάσεις για συγκεκριμένα ζητήματα σε δεδομένες διλημματικές καταστάσεις. Ασχολούνται με τέσσερις ιστορίες που περιέχουν διλήμματα, διαφορετικές ως προς το περιεχόμενό τους (βλ. και φυλλάδιο για τους μαθητές 2.3): αναλαμβάνοντας την ευθύνη για κάτι που θα έπρεπε να έχει φροντίσει κάποιος άλλος, σύγκρουση πιστότητας προς έναν δάσκαλο και έναν φίλο, σύγκρουση ανάμεσα στην αφοσίωση σ' έναν φίλο και την υποχρέωση υπακοής στον νόμο, απόφαση για την ενίσχυση ή απόρριψη ενός προγράμματος για το οποίο έχουν ελλιπή πληροφόρηση.

Οι μαθητές προετοιμάζουν παρουσίαση των επιλογών τους, στην οποία πρέπει να εστιάσουν στους λόγους των αποφάσεών τους (βλ. και φυλλάδιο για τους μαθητές 2.4). Επικουρικά, ο/η εκπαιδευτικός έχει προετοιμάσει πίνακα βασισμένο στο φύλλο εργασίας σχεδιασμένο στο πρότυπο του υλικού για εκπαιδευτικούς 2.2).

Ως επέκταση, δίνονται δραστηριότητες με τη μορφή ερευνητικής εργασίας, που βοηθούν τον/την εκπαιδευτικό στην αξιολόγηση του επιπέδου ανάπτυξης των ικανοτήτων των μαθητών (βλ. παρακάτω στάδιο 3).

Περιγραφή του μαθήματος

1. Ο/η εκπαιδευτικός παρουσιάζει τη βασική δραστηριότητα της ενότητας

Σκοπός της δραστηριότητας είναι να βοηθήσει στην ανάλυση μεθόδων επίλυσης διλημμάτων και των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται γι' αυτό τον σκοπό. Στην καθημερινότητά μας, καλούμαστε να αποφασίσουμε σε δευτερόλεπτα και αν δε μπορούμε να διορθώσουμε τις αποφάσεις μας, μπορεί αργότερα να μετανιώσουμε. Στην πολιτική, η διαδικασία λήψης αποφάσεων αντιμετωπίζει επίσης διλήμματα, με αντικρουόμενους στόχους.

Σ' αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές μελετούν την πολύπλοκη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε αργή κίνηση, και προβληματίζονται για την ευθύνη που αναλαμβάνουν όταν αντιμετωπίζουν ένα δίλημμα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Καταγράφουν τις αποφάσεις και την αιτιολογία τους στο φυλλάδιο για τους μαθητές 2.4. Αν δεν φτάσουν σε συμφωνία για μια συγκεκριμένη απόφαση στην ομάδα τους, καταγράφουν και παρουσιάζουν και τις δύο απόψεις.

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες των τεσσάρων έως έξι ατόμων. Ορίζουν πρόεδρο, γραμματέα και εκπρόσωπο. Συζητούν και τα τέσσερα διλήμματα του φυλλαδίου για τους μαθητές 2.3, επιλέγοντας κάποιες από τις ερωτήσεις και τα κριτήρια του εργαλείου στο φυλλάδιο για τους μαθητές 2.2. Οι μαθητές είναι ελεύθεροι να συζητήσουν και άλλα διλήμματα από την προσωπική τους εμπειρία ή από την πολιτική.

2. Βασική δραστηριότητα: οι μαθητές συζητούν τα διλήμματα

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες. Είναι υπεύθυνοι για την εργασία τους, τα διαλείμματα, την εργασία για το σπίτι, την αναζήτηση υλικού, κ.λπ.

3. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού

Ο/η εκπαιδευτικός παρακολουθεί την εργασία των μαθητών. Η δραστηριότητά τους προσφέρει την ευκαιρία στον/στην εκπαιδευτικό να αξιολογήσει το επίπεδο της ανάπτυξης ικανοτήτων – συνεργατικότητα και ομαδική εργασία, διαχείριση του χρόνου, κατανόηση των διλημμάτων, επίπεδο αντίδρασης, ανάλυσης και κριτικής σε πολιτικά θέματα.

Ο/η εκπαιδευτικός δεν τους βοηθά, αν δεν το ζητήσουν. Σ' αυτή την περίπτωση, ο εκπαιδευτικός δεν δίνει λύσεις, βοηθά όμως τους μαθητές να βρουν μια κατάλληλη προσέγγιση.

Προετοιμασία του μαθήματος 4:

- Ο/η εκπαιδευτικός προετοιμάζει έξι διαγράμματα παρουσίασης (βλ. υλικό για εκπαιδευτικούς 2.2). Καθένα από αυτά, δημιουργείται σε χωριστό χαρτί σεμιναρίου. Σε τέσσερα από αυτά, ο/η εκπαιδευτικός γράφει τον τίτλο της διλημματικής ιστορίας και τις εναλλακτικές δυνατότητες.
- Ο/η εκπαιδευτικός παρατηρεί τους μαθητές και τους ρωτάει για την πορεία τους. Αν βρίσκουν πολλές δυσκολίες ή αν έχουν φτάσει στα όριά τους, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να ασχοληθεί με το πρόβλημα στη φάση της συζήτησης (μάθημα 4, στάδιο 3).